

30.9.2013

JM 17/51/2013

Kommunstyrelserna (exkl. kommunerna i landskapet Åland)

EUROPAPARLAMENTSVALET 2014: Bestämmande av röstningsställena, meddelande av deras uppgifter, valmaterial och övrig information om valet

Nästa val är Europaparlamentsvalet som förrättas söndagen den 25 maj 2014. Förhandsröstning ordnas i Finland 14-20.5.2014 (från onsdag till tisdag) och utomlands 14-17.5.2014 (från onsdag till lördag). Förhandsröstning ombord på ett finskt fartyg som befinner sig utomlands kan dock inledas redan den 7 maj 2014.

Justitieministeriet ber kommunstyrelsen sända detta brev till centralvalnämnden för kännedom. Brevet finns tillgängligt också på justitieministeriets webbplats www.vaalit.fi.

1. Vallagstiftning

I vallagen (714/1998) har sedan kommunalvalet 2012 gjorts två ändringar:

- 1) Genom lagen om ändring av vallagen (271/2013) slogs Kymmene valkrets samman med Södra Savolax valkrets till att bilda Sydöstra Finlands valkrets. Därtill slogs Norra Savolax valkrets samman med Norra Karelens valkrets till att bilda Savolax-Karelens valkrets. I detta sammanhang beaktades också de ändringar i kommunindelningen som trädde i kraft vid ingången av år 2013. Lagändringen trädde i kraft den 1 september 2013, men enligt övergångsbestämmelsen ska den nya valkretsindelningen dock tillämpas för första gången först vid följande riksdagsval. Europaparlamentsvalet år 2014 förrättas således ännu med iakttagande av den nuvarande valkretsindelningen. Detta betyder att vid Europaparlamentsvalet 2014 fungerar nuvarande Kymmene, Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelens valkrets-nämnder som rösträkningsenheter på samma sätt som tidigare.
- 2) Genom lagen om ändring av vallagen (496/2013) gjordes vissa tekniska ändringar i vallagen. Denna lagändring trädde i kraft den 1 juli 2013. De kommunala valmyndigheternas bör beakta särskilt följande ändringar:
  - valförrättare till hemmaröstning förordnas av den kommunala centralvalnämnden på samma sätt som valförrättare till ett allmänt förhandsröstningsställe (15 §),
  - valnämnden kan anlita biträdande personal både för räkningen av röstsedlarna och för användningen av justitieministeriets datasystem (särskilt rösträtsregistret) (16 §),

- de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet kan ha öppet på lördagar och söndagar mellan klockan 9 och klockan 18 (48 §)
- vid röstningen på valdagen kan väljaren göra röstningsanteckningen även annanstans än i valbåset, då det skulle orsaka oskälig olägenhet för väljaren, om han eller hon måste göra röstningsanteckningen i valbåset (76 §). Detta avser främst sådana situationer där vallokalen inte är tillgänglig till exempel för funktionshindrade eller andra som är i mycket dåligt skick. I fråga om detta konstaterade grundlagsutskottet i sitt betänkande (GrUB 3/2013 rd) det följande: "Med hänsyn till valhemlighetens betydelse understryker grundlagsutskottet att det föreslagna förfarandet kan tillgripas endast i undantagsfall. I första hand ska vallokaler alltid inrättas så att valbåset är möjligast tillgängligt. Om röstningen sker på något annat ställe är det viktigt att se till att den röstande inte behöver oroa sig för att valhemligheten kränks. Utskottet påpekar dessutom att beslutet om röstning på ett annat sätt än i valbåset ska tas av valnämnden."
- en finländsk eller en utländsk valobservatör kan befullmäktigas av justitieministeriet när det gäller hela landet och av den kommunala centralvalnämnden när det gäller kommunen i fråga (184 §)

Lagen om ändring av vallagen (210/2013) och regeringspropositionen som gäller den (RP 123/2012 rd), lagen om ändring av vallagen (496/2013) och regeringspropositionen som gäller den (RP 27/2013 rd) samt den gällande vallagen finns tillgängliga på webbadresserna www.finlex.fi och www.vaalit.fi/24733.htm.

2. Röstningsställena vid Europaparlamentsvalet 2014

Enligt 14 § 3 mom. i grundlagen ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv. Med stöd av detta är kommunen skyldig att se till att väljarna har tillräckliga möjligheter att rösta på förhand eller på valdagen.

Justitieministeriet anser att en av de viktigaste faktorerna när det gäller att säkerställa ett gott valdeltagande i Europaparlamentsvalet är att det finns tillräckligt med förhandsröstningsställena och vallokaler på valdagen.

2.1. Bestämmande av de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen

Enligt 9 § i vallagen ska kommunstyrelsen besluta om antalet och placeringen av de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. Det ska finnas åtminstone ett förhandsröstningsställe i varje kommun, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Vid bestämmandet av förhandsröstningsställena bör kommunstyrelsen fästa uppmärksamhet vid det följande:

Det måste finnas tillräckligt många förhandsröstningsställena

Kommunen måste absolut se till att det i kommunen finns tillräckligt många allmänna förhandsröstningsställena i förhållande till antalet röstberättigade invånare i kommunen så att

väljarna kan rösta på förhand utan något större besvär och utan att det skulle ta en onödigt lång tid.

Var bör förhandsröstningsstället ligga?

Förhandsröstning bör ordnas på en plats som är lätt att hitta och som väljarna gärna kommer till. Förhandsröstningen kan ordnas t.ex. på en sådan plats som medborgarna också annars ofta besöker. Det ska dock ses till att även de som bor utanför tätorten har goda möjligheter att rösta på förhand.

Förhandsröstningsstället bör dessutom vara så neutralt som möjligt beträffande ideologiska och ekonomiska sammankopplingar för att trygga att en så stor del som möjligt av väljarna gärna kommer till platsen.

I de senaste valen har man fått bra erfarenheter av bl.a.

- postkontor,
- bibliotek,
- olika affärs- och köpcentrum,
- kommunhus och andra kommunala ämbetsverk,
- olika läroverk,
- kommunala servicecentrum och
- samserviceställen samt
- ambulerande röstningsställen, dvs. röstningsbussar, förbindelsefartyg och motsvarande.

Ett exempel på en ny slags lösning har varit det allmänna förhandsröstningsstället på Helsingfors flygplats.

Förhandsröstning måste ordnas på en plats som alla röstberättigade har tillträde till. Förhandsröstning kan exempelvis inte ordnas inom ett garnisonsområde, eftersom utländska medborgare inte har tillträde till dessa områden. Röstberättigade vid Europaparlamentsval är också de medborgare i andra EU-medlemsstater som enligt 18 § 5 mom. i vallagen har anmält sin avsikt att utöva sin rösträtt vid Europaparlamentsvalet i Finland.

Förhandsröstningsställets tillgänglighet

Uppmärksamhet bör fästas vid att handikappade och på annat sätt rörelsehindrade har goda möjligheter att rösta på förhand. Parkeringsplats för handikappades forskaffningsmedel bör i mån av möjlighet reserveras i omedelbar närhet av röstningsstället och hjälp ordnas för handikappade både på röstningsstället och utanför det. Eventuella trösklar och trappor på röstningsstället ska föras t.ex. med ramp så att de som använder eldriven rullstol eller rullator kommer till röstningsplatsen utan svårigheter. Med tanke på rullstolsbundna bör det dessutom finnas ett röstningsbås i vilket man rymmer med rullstol eller ett fristående skrivunderlägg med skärm så att väljaren kan fylla i sin röstsedel i skydd för andras blickar. Det ska strävas efter att de brister i förhandsröstningsställets tillgänglighet som eventuellt upptäcktes vid kommunalvalet 2012 åtgärdas före Europaparlamentsvalet.

Ordningen på förhandsröstningsställena och förbudet mot valreklam

Det ska ses till att förhandsröstningsstället har sådana lokaler och ligger på ett sådant ställe att det lämpar sig för förhandsröstning också med tanke på ordningen på röstningsstället. I 56 § 1 mom. i vallagen föreskrivs om ordningen på förhandsröstningsställena och i samband med detta om det s.k. förbudet mot valreklam. Av praktiska skäl kan förbudet mot valreklam på vissa förhandsröstningsställena omfatta ett mer begränsat område än i fråga om ett röstningsställe på valdagen. Om förhandsröstningsstället finns t.ex. i ett köpcentrum ska kommunens centralvalnämnd vid behov på förhand kontakta köpcentrets ledning för att säkerställa att förhandsröstningen på ett behörigt sätt beaktas i centrets övriga verksamhet. I fråga om omfattningen av förbudet mot valreklam kan det i detta fall anses som minimikrav att valkampanjer och valreklam inte syns till eller hörs på förhandsröstningsstället eller vid ytterdörren/ingången till förhandsröstningsstället.

Tillräckligt med utrymme och valförrättare

Förhandsröstningsstället bör vara tillräckligt stort så att röstningen kan förrättas smidigt och tillförlitligt, dvs. med bevarande av valhemligheten, valfriheten och valfriden (56 § 2 mom. i vallagen). I utrymmet ska kunna placeras ett tillräckligt antal punkter för kontroll av väljarens identitet, givande av röstsedel och för mottagning av röstningen. Utrymmet ska dimensioneras och ordnas så att det uppstår så lite rusning och köer som möjligt.

Rusning beror ofta på att det i förhandsröstningslokalen inte finns plats för tillräckligt många röstningsbås eller punkter för mottagning av röstningar och/eller på att det inte finns tillräckligt många valförrättare vid mottagningspunkten. Det är ju i allmänhet inte själva röstningen som tar tid utan just mottagandet av röstningen (dvs. när valförrättaren stämplar röstsedeln, röstsedeln innesluts i valkuvertet, foljbrevet fylls i och undertecknas, valkuvertet och foljbrevet innesluts i ytterkuvertet samt en anteckning om att väljaren har röstat görs i rösträtsregistret). Därför bör kommunerna se till att det finns tillräckligt med mottagningspunkter. I praktiken betyder detta att det ska finnas tillräckligt med personal och att förhandsröstningen ordnas i ett tillräckligt stort utrymme så att röstningen ur väljarens synpunkt går så snabbt och smidigt som möjligt.

Brandsäkerheten

Förhandsröstningsstället ska placeras i byggnaden så att utrymningsvägarna hålls oblockerade. Skyltarna för utrymningsvägarna får inte täckas. Det är skäl att vid behov på förhand säkerställa hos den regionala räddningsmyndigheten att arrangemangen har skötts korrekt.

Dagarna och tiderna då förhandsröstningsstället är öppet

Enligt 47 § vallagen ska ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet vara öppet för förhandsröstning under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden, om inte något annat av särskilda skäl bestäms genom beslut av kommunstyrelsen. Ett sådant särskilt skäl är i praktiken enbart det att antalet förhandsröstande i en del av kommunen eller i en tätort uppskattas vara litet. I varje kommun ska det dock finnas minst ett förhandsröstningsställe som är öppet under alla dagar som infaller under förhandsröstningsperioden (14-20.5.2014). Förutom detta förhandsröstningsställe kan det i olika de-

lar av kommunen finnas andra förhandsröstningsställena, som är öppna under en kortare tid än sju dagar.

Enligt 48 § i vallagen beslutar kommunstyrelsen också de dagliga öppettiderna. Förhandsröstningsstället får dock inte vara öppet vardagar före klockan 8 eller efter klockan 20 eller lördagar och söndagar före klockan 9 eller efter klockan 18. Enligt tidigare erfarenhet lönar det sig att hålla förhandsröstningsstället öppet till klockan 20 minst under de två sista dagarna under förhandsröstningsperioden.

I de senaste valen har man i landsbygden strävat efter att trygga möjligheterna att rösta så att det utöver förhandsröstningsstället i kyrkbyn har funnits allmänna förhandsröstningsställena även i de mindre byarna. Dessa röstningsställena har varit öppna under en kortare tid på samma sätt som t.ex. ett ambulerande förhandsröstningsställe. Till exempel i en kommun fanns det i det senaste valet utöver det allmänna förhandsröstningsstället i kyrkbyn totalt åtta andra allmänna förhandsröstningsställena, som hade en kortare öppettid.

Använd helst samma förhandsröstningsställena från val till val

Förhandsröstningen bör i mån av möjlighet ordnas på samma ställe från val till val, eftersom väljarna på detta sätt lättare vet var de kan rösta på förhand. Att sluta använda ett visst ställe, att flytta stället eller att ändra på öppettiderna utan något tvingande skäl kan orsaka ovisshet bland väljarna.

Effektiv informering och anvisningar

Kommunen ska aktivt informera kommuninvånarna om var kommunens förhandsröstningsställena finns samt om deras öppettider. I praktiken kan denna information ges bl.a. med hjälp av kungörelser, utomhusreklam, tidningsannonser, tidningsartiklar, informationsblad som skickas till alla hushåll eller på kommunens webbplats. Till lokala tidningar och lokalradion bör skickas en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena och deras öppettider.

På samma sätt som tidigare bifogas det till meddelandekortet som skickas till väljarna en förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena inom deras valkrets.

Vägen till förhandsröstningsstället ska märkas tydligt, t.ex. med vägvisare och skyltar.

På vilket sätt ordnas förhandsröstningen i ett ambulerande förhandsröstningsställe?

Förhandsröstningen i ett ambulerande förhandsröstningsställe kan ordnas t.ex. på följande sätt: det ordnas ett röstningsutrymme i en buss eller motsvarande fordon, det fastslås en daglig rutt och tidtabell för bussen, det informeras aktivt om var och när bussen stannar och därefter genomförs planen och förrättas röstningen. Adressen till var och en plats där bussen stannar och de tider då den stannar ska registreras i valdatasystemets register över röstningsställena.

Avtal med utomstående om ordnande av förhandsröstningen

Enligt 9 § i vallagen ska kommunstyrelsen besluta om de allmänna förhandsröstningsställena i kommunen. Kommunstyrelsen svarar också för de nödvändiga anskaffningar som eventuellt föranleds av detta i enlighet med vad som föreskrivs om kommunala upphandlingar.

Itella Abp:s kontor

Finland har en lång tradition av att förhandsröstning ordnas på postkontor. Under åren 2003-2012 har justitieministeriet och Itella Abp skilt för varje val ingått ett ramavtal om att Itella tillhandahåller tjänster för ordnandet av förhandsröstningen i de kommuner där det finns Itellas butiker.

Sådana ramavtal kommer inte längre att ingås. Däremot har justitieministeriet och Itella ingått ett allmänt samarbetsavtal gällande samtliga val. Syftet med detta avtal är att främja utvecklingen av Itellas tjänster för ordnandet av förhandsröstning vid nationella val samt att säkerställa kvaliteten på dessa tjänster.

Att det inte längre ingås något ramavtal medför dock inte någon ändring i fråga om de eventuella avtalen mellan kommunerna och Itella om ordnande av förhandsröstning. Dessa ingås i praktiken på samma sätt som förut. Itella tillhandahåller fortsättningsvis tjänster för ordnandet av förhandsröstning i vissa kommuner och kommunerna får på samma sätt som förut själv bestämma om de vill använda Itellas tjänster eller om de ordnar förhandsröstningen på något annat sätt.

Andra utomstående aktörer

Om kommunen ordnar förhandsröstningen i någon annan utomstående aktörs utrymme (till exempel i ett köpcentrum) ska den också i detta fall själv ingå ett avtal om detta direkt med aktören i fråga.

Tidsplan för avtal med utomstående aktörer

Det eventuella avtalet mellan kommunen och Itella eller någon annan utomstående aktör ska ingås så att kommunen kan registrera de slutliga och fastställda förhandsröstningsställena i kommunen i basdatasystemet senast den 28 februari 2014. Itella har meddelat justitieministeriet att dess försäljningspersonal kommer att kontakta kommunerna i fråga under oktober 2013 och att avtalen med Itella bör ingås före den 30 november 2013.

2.2 Bestämmande av röstningsställena på valdagen

Röstningsområde är enligt 8 § i vallagen kommunen, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. I vallagen ingår inga närmare bestämmelser om röstningsområdenas storlek eller antalet invånare inom dem. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige. Beslutet om röstningsområdena träder i kraft den 15 oktober 2013, dvs. före det kommande Europaparlamentsvalet, om beslutet fattades och meddelades magistraten senast den 30 april 2013 på det sätt som magistraten föreskriver. Ett beslut

som fattats och meddelats magistraten under tidsperioden 1.5.2013 – 30.4.2014 träder i kraft den 15 oktober 2014, och är därmed i kraft först vid riksdagsvalet 2015.

Inom varje röstningsområde ska finnas ett av kommunstyrelsen bestämt *röstningsställe på valdagen*. På valdagen får en röstberättigad rösta endast i det röstningsställe som finns inom det röstningsområde som har antecknats för honom eller henne i rösträtsregistret. Justitieministeriet rekommenderar att kommunerna i tillämpliga delar följer anvisningarna som gäller bestämmandet av förhandsröstningsställena som presenteras ovan i punkt 3.1 när de fattar beslut om indelningen i röstningsområden och röstningsställena på valdagen.

Under de senaste åren har kommunerna betydligt minskat antalet röstningsområden. Detta har försvagat de röstberättigades möjligheter att rösta på valdagen. Ministeriet rekommenderar att det nuvarande antalet röstningsområden inte utan tvingande skäl minskas. Kommunerna ska tvärtom utreda om det finns möjlighet att öka antalet röstningsområden vid det följande valet. I detta sammanhang bör det också påpekas att användning av rösträtsregistret vid röstningen på valdagen (se s.8-9 i detta brev) är inte någon grund för att minska antalet röstningsområden.

2.3. Registrering av uppgifterna om röstningsställena och andra basuppgifter i basdatasystemet

Av kommunstyrelsens beslut som gäller bestämmandet av förhandsröstningsställena ska framgå i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen namnet, besöksadressen samt de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt namnet på och besöksadressen för röstningsstället på valdagen. Vart och ett förhandsröstningsställe måste ha ett namn. Namnet ska vara beskrivande, t.ex. "Ekenäs post", "Kommunalhuset" eller "Vårberga bibliotek". Ett ambulerande förhandsröstningsställe kan heta t.ex. "Röstningsbussen" och under namnet ska anges hållplatserna (platsens namn och/eller adress) och när den stannar vid respektive hållplats.

Enligt 9 § 4 mom. i vallagen ska kommunstyrelsen se till att i det register över röstningsställena som Befolkningsregistercentralen för, dvs. basdatasystemet i justitieministeriets valdatasystem, på det sätt som Befolkningsregistercentralen bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas

- det allmänna förhandsröstningsställets
- namn
- besöksadress,
- de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt
- i fråga om röstningsstället på valdagen
- namn och
- besöksadress samt

övriga uppgifter som Befolkningsregistercentralen föreskriver.

Uppgifterna om röstningsställena ska registreras i basdatasystemet senast på fredagen den 28 februari 2014¹.

¹ Röstningsställena vid valet är enligt 9 § i vallagen de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och röstningsställena på valdagen som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställena. I praktiken måste den sista registreringsdagen dock vara tidigare, i detta fall 28.2.2014, eftersom det till meddelandekortet som skickas till var och en röstberättigad bifogas en förteckning över de förhandsröstningsställena som finns i dennes valkrets samt deras adresser och öppettider. Tillräcklig tid måste reserveras för utskrivandet, kontrollen och tryckningen av dessa förteckningar.

Kommunens centralvalnämnd ska dessutom inom samma tidsfrist se till att i valdatasystemets basdatasystem finns aktuella kontaktuppgifter för centralvalnämnden vid Europaparlamentsvalet 2014 och kvittera i systemet att uppgifterna har kontrollerats. Det är särskilt viktigt att i registrera

- centralvalnämndens telefonnummer som skrivs ut på meddelandekortet (s.k. telefonnummer för allmänheten) och
- leveransadress för vallängderna, som ska vara en besöksadress (inte en PB-adress).

Det är viktigt att de ovan nämnda uppgifterna, dvs.

- uppgifterna om förhandsröstningsställena,
- uppgifterna om röstningsställena på valdagen,
- centralvalnämndens kontaktuppgifter

är korrekta, eftersom dessa uppgifter skrivs ut på meddelandekortet som skickas till väljaren eller på dess bilaga. Kommunen ska se till att uppgifterna som finns i basdatasystemet den 28 februari 2014 kl. 12 är slutliga uppgifter som gäller i Europaparlamentsvalet 2014. Kommunerna svarar för att uppgifterna är korrekta.

Befolkningsregistercentralen kommer att skicka ett brev med närmare anvisningar om meddelandet av uppgifter via basdatasystemet i januari 2014. Också i VAT-anvisning nr 2b finns närmare anvisningar om detta.

3. Användningen av valdatasystemet

I Europaparlamentsvalet 2014 kan alla kommuner använda följande delsystem i valdatasystemet:

- 1) basdatasystemet (centralvalnämnden),
- 2) rösträttsdatasystemet (valförrättare vid förhandsröstningen och centralvalnämnden, s.k. "efterregistreringar"),
- 3) resultatuträkningssystemet (centralvalnämnden, den preliminära rösträkningen).

Användningen av valdatasystemet administreras av Rättsregistercentralen. Systemets huvudanvändare och valstödet (vaalituki@om.fi) ger närmare anvisningar om användningen av systemet. Leverantören av driftstjänster är fortsättningsvis Tieto Abp.

Behörighetskontrollen i valdatasystemet bygger på stark autentisering, vilket innebär att varje användare måste ha antingen ett chipförsett elektroniskt ID-kort, personliga nätbankskoder eller ett certifikat som anslutits till mobiltelefonens SIM-kort (mobilcertifikat).

I valdatasystemets alla delsystem har efter kommunalvalet gjorts en del förbättringar på basis av användarnas kommentarer. I huvudsak används systemen dock på samma sätt som vid kommunalvalet.

Användning av rösträttsdatasystemet på valdagen

Rösträttsdatasystemet ("den elektroniska vallängden") har använts vid röstningen på valdagen redan vid tre val: vid riksdagsvalet 2011 användes det i totalt 31 kommuner inom ett röstningsområde, vid presidentvalet 2012 i 58 kommuner inom totalt 117 röst-

ningsområden och vid kommunalvalet 2012 i 78 inom totalt 252 röstningsområden. Både valnämndernas och kommunernas erfarenheter av användningen av systemet har varit positiva.

Vid kommunalvalet 2012 förekom dock vissa problem som gällde användningen av röst-rättsdatasystemet via webbläsaren. Med anledning av detta har systemet utvecklats ytterligare efter kommunalvalet. Den nya versionen har byggts upp så att om rösträttsdatasystemets förbindelse till det centraliserade systemet av någon anledning avbryts, börjar systemet automatiskt använda en annan version av ifrågavarande områdets vallängd som lagrats på den lokala datorn. Kommunerna meddelas senare om denna nya version tas i bruk vid Europaparlamentsvalet eller om man fortsätter att använda den gamla versionen.

Enligt *den preliminära planen* fortsätter användningen av rösträttsdatasystemet vid röstningen på valdagen på följande sätt vid Europaparlamentvalet 2014:

- Kommunerna som använde systemet vid valen som förrättades under åren 2011-2012: Systemet kan användas inom de röstningsområden som kommunen bestämmer. Kommunen bör dock i god tid före valet anmäla dessa röstningsområden till valstödet vid Rättsregistercentralen.
- Andra kommuner: Kommunerna kan anmäla valstödet om de är intresserade av att använda systemet inom ett röstningsområde. Valstödet bedömer om det med beaktande valdatasystemets hela användning är lämpligt att kommunen i fråga deltar i användningen.

Närmare anvisningar om detta ges senare. Justitieministeriet och Rättsregistercentralen kan begränsa antalet röstningsområden som deltar i användningen. Kommunen kan också återkalla sin anmälning efter anmälningstiden, om det uppstår t.ex. tekniska problem. Det bör dock påpekas att användningen av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen, både vid det kommande Europaparlamentsvalet och i framtiden, är frivilligt. Kommunerna har även i fortsättningen möjlighet att använda pappersvallängder. Eventuell användning av rösträttsregistret vid röstningen på valdagen (se s.7 i detta brev) är således inte någon grund för att minska antalet röstningsområden.

4. Valmaterial och valanvisningar

I december 2013 skickar justitieministeriet till centralvalnämnderna en skild förfrågning om behovet av valhandlingar vid Europaparlamentsvalet. Enligt svaren utarbetas en distributionslista för valhandlingarna. Valhandlingarna distribueras i mars 2014.

I början av år 2014 skickas även en förfrågning om behovet av valurnor.

Valanvisningarna och VAT-anvisningarna distribueras till centralvalnämnderna i mars 2014, dock så, att VAT-anvisningarna nr. 1 och 2b distribueras till kommunerna redan i januari.

5. Utbildning

Vid Europaparlamentsvalet ordnar justitieministeriet ingen utbildning för centralvalnämnderna.

Den kommunala centralvalnämnden ska utbilda, handleda och råda kommunens övriga valmyndigheter (valnämnder, valbestyrelser och valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena) så att dessa klarar av sina uppgifter. Centralvalnämnden kan som utbildningsmaterial använda till exempel justitieministeriets valanvisningar och VAT-anvisningar. Dessa och utbildningsmaterial från tidigare val finns tillgängliga på webbadressen som syns på valdatasystemets ingångssida.

Kommunerna kan använda valdatasystemets testmiljö fr.o.m. den 10 mars 2014. I testmiljön är det möjligt att öva användningen av rösträttsdatasystemet (både i förhandsröstningsstället och vid centralvalnämnden) och resultatuträkningssystemet. Till valdatasystemet kommer att fogas ett videoklipp med instruktioner om hur rösträttssystemet används vid röstningen på valdagen.

6. Engångsersättningen till kommunerna

I enlighet med 188 § i vallagen betalar justitieministeriet till kommunen som engångsersättning ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i Europaparlamentsvalet.

Ersättningens storlek kan fastställas först efter att statsbudgeten för nästa år har godkänts. Det kan nämnas att vid presidentvalet 2012 var ersättningen 1,9 euro per röstberättigad invånare. Ersättningen var dock minst 2400 euro per kommun.

Ersättningen betalas till kommunerna på hösten 2014.

7. Närmare information

Närmare upplysningar om valet:

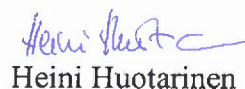
- www.vaalit.fi.
- valdirektör Arto Jääskeläinen, tfn 02951 50128,
- konsultativ tjänsteman Jussi Aaltonen, tfn 02951 50560,
- överinspektör Heini Huotarinen, tfn 02951 50127,
- t.o.m. den 31.10.2013 avdelningssekreterare Jaana Kuosmanen och fr.o.m. den 1.11.2013 avdelningssekreterare Terttu Tuomi, tfn 02951 50206,
- närmare upplysningar i frågor som gäller valdatasystemet: **valstödet** vid Rättsregistercentralen, tfn 02956 65610, där samtal tas emot av överinspektör Jukka Leino, programplanerare Anniina Tjurin (valdatasystemets huvudanvändare), programplanerare Marita Kolehmainen och IT-planerare Otto Palmu.

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Överinspektör

Heini Huotarinen

Vissa bestämda tider vid Europaparlamentsvalet den 25 maj 2014

Tidpunkt	¹	Utförs av	Åtgärd	Vallagen (om inte någon annan lag anges)
I början av 2013		Fullmäktige	Kommunala centralvalnämnden tillsätts	13 §
Senast i april 2013		Fullmäktige	Indelningen i röstningsområden ändras vid behov och ändringen meddelas magistraten	8.1 och 8.2 §
Måndag 25.11.2013		Kandidaten	Sådana kostnader för kandidatens valkampanj som finansieras med valfinansiering kan börja upp-komma	²
Måndag 25.11.2013		Partiet och partiföre-ningen	Kampanjtiden för Europaparla-mentsvalet inleds	³
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om de allmänna förhands-röstningsställena i kommunen	9.1 § 1) punk-ten
I god tid		Kommunstyrelsen	Bestämmande av vilka verksam-hetsställen inom socialvården som är förhandsröstningsställen i kommunen	9.1 § 3) punk-ten
I god tid		Kommunstyrelsen	Beslut om röstningsställena på valdagen	9.3 §
I god tid		Kommunstyrelsen	Valnämnderna och valbestyrel-serna tillsätts	15 §
Fredag 28.2.2014 senast	86.	Centralvalnämnden	Centralvalnämndens kontaktupp-gifter meddelas till Befolknings-registercentralen via valdatasys-temet	13.4 §

¹ Numret visar hur många dagar före eller efter valdagen som åtgärden ska utföras enligt vallagen (714/1998).

² L om kandidaters valfinansiering (273/2009), 2.1 §

³ Partilagen (10/1969), 8.3 § (683/2010)

Fredag 28.2.2014 senast	86.	Kommunstyrelsen/ centralvalnämnden	Uppgifterna om kommunens allmänna förhandsröstningsställ- len och vallokaler på valdagen meddelas till Befolkningsregis- tercentralen via valdatasystemet	⁴
I god tid		Befolkningsregister- centralen	Alla medborgare i andra med- lemsstater i EU som uppfyller villkoren för rösträtt informeras om att de kommer att ha rösträtt och vara valbara vid valet samt om det förfarande som ska iakttas för utövande av rösträtten och rätten att bli uppställd som kan- didat	22 §
Torsdag 6.3.2014 före kl.16 senast	80.	Medborgare i andra medlemsstater i Euro- peiska unionen	Meddelar Befolkningsregister- centralen att de vill utöva sin rösträtt i Finland eller återta en tidigare inlämnad anmälan	18.5 §
Utan dröjsmål efter 6.3.2014		Befolkningsregister- centralen	Underrättar myndigheten i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om de röstberättigade medborgare i staten i fråga som har meddelat att de önskar utöva sin rösträtt i Finland	162 §
I god tid		Statsrådet	Förordning om de finska be- skickningar och deras verksam- hetsställen som är förhandsröst- ningsställen	9.1 § 2) punk- ten
I god tid		Justitieministeriet	De allmänna förhandsröstnings- ställena och deras öppettider tillkännages	49.3 §
I god tid		Centralvalnämnden	De allmänna förhandsröstnings- ställena som finns inom kommu- nen och deras öppettider samt valdagen och röstningsområde- nas röstningsställen tillkännages så som kommunala tillkännagi- vanden delges	49.1 och 67.3 §
I god tid		Chefen för den finska beskickningen	Valförrättarna till det allmänna förhandsröstningsstället i utlan- det förordnas	17.2 §
I god tid		Befälhavaren för ett finskt fartyg	Valförrättaren för röstning på fartyget förordnas	17.2 §

⁴ Den sista tidpunkten enligt 9 § 4 mom. i vallagen är fredag 4.4.2014, men eftersom det till meddelandekortet som postas till varje röstberättigad bifogas en förteckning över förhandsröstningsställen och deras adresser samt öppettider i den röstberättigades valkrets ska uppgifterna meddelas senast 28.2.2014.

I god tid		Centralvalnämnden	Valförrättare till de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och hemmaröstning förordnas	17.1 och 17.2 §
Fredag 4.4.2014 klockan 24	51.	Befolkningsregistercentralen och magistraterna	Uppgifterna i rösträttsregistret fastställs	18.2 §
Måndag 7.4.2014 senast	48.	Justitieministeriet	Helsingfors valkrets-nämnd meddelas partierna och deras namntecknare	32 §
Måndag 7.4.2014 senast	48.	Helsingfors valkrets-nämnd	Beslut om på vilket sätt kandidatansökningarna ges in och kungörelse om detta	34 §
Måndag 4.7.2014	48.	Partier	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd deras valombud och valombudets ersättare (namn, personbeteckning och kontaktinformation)	170.4 §
Onsdag 9.4.2014 senast	46.	Befolkningsregistercentralen	Rösträttsregistret upprättas [Källa: Befolkningsdatasystemet fredag 4.4.2014 kl. 24]	18.1 och 19.2 §
Måndag 14.4.2014	41.	Magistraterna	Rösträttsregistret finns framlagt för kontroll i magistraterna och på andra eventuella ställen enligt vad Befolkningsregistercentralen bestämmer	23.1 och 23.4 §
Tisdag 15.4.2014 före kl. 16	40.	Valombudet	Kandidatansökan samt meddelande om valförbund och gemensam lista ska ges in till Helsingfors valkrets-nämnd	171, 173 och 175 §
Utan dröjsmål		Helsingfors valkrets-nämnd	Underrättar Befolkningsregistercentralen om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	177 §
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercentralen	Underrättar den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen	177 §
Utan dröjsmål		Befolkningsregistercentralen	Meddelar Helsingfors valkrets-nämnd om att en i Finland valbar person har ställts upp som kandidat i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen i samma val	176 §

Tisdag 22.4.2014	33.	Helsingfors valkrets-nämnd	Kandidatansökningarna granskas och eventuella anmärkningar görs till valombuden Partiernas, gemensamma listornas och valmansföreningarnas inbördes ordningsföljd bestäms för sammanställningen av kandidatlistorna	36 och 189.2 § 37 och 189.2 §
Onsdag 23.4.2014 före kl. 16	32.	Valombudet	Kandidatansökan och dess bilagor korrigeras och kompletteras vid behov	38 §
Onsdag 23.4.2014 efter kl. 16	32.	Helsingfors valkrets-nämnd	De kandidatansökan som inkommit inom utsatt tid behandlas på nytt och beslut med anledning av kandidatansökan och anmälningar om valförbund och gemensamma listor fattas	39 §
Torsdag 24.4.2014 före kl. 12 senast	31.	Valombudet	Ett parti eller en valmansförening, vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, kan återta sin kandidatansökan	40.2 §
Torsdag 24.4.2014 innan sammanställningen av kandidatlistor uppgörs	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Efter att kandidatansökningarna har behandlats fattas beslut om att stryka en kandidat från sammanställningen av kandidatlistorna eller på grund av att kandidatansökan har återtagits	40 §
Torsdag 24.4.2014 senast vid mötet som inleds kl. 16	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	Uppgörande av sammanställningen av kandidatlistorna	41 §
Torsdag 24.4.2014 tidigast efter att sammanställningen av kandidatlistorna har uppgjorts	31.	Kandidaten	Frivillig förhandsredovisning om valfinansieringen kan lämnas in till statens revisionsverk	⁵
Torsdag 24.4.2014	31.	Helsingfors valkrets-nämnd	I det riksomfattande kandidatregistret förs in de uppgifter om kandidaterna som finns i sammanställningen av kandidatlistorna samt kandidaternas personbeteckningar	43.2 §
Torsdag 1.5.2014 senast	24.	Befolkningsregistercentralen	Ett meddelandekort skickas till de röstberättigade vars adress är känd	21.4 §
Onsdag 7.5.2014	18.	Valförrättare	Förhandsröstningen ombord på finska fartyg som befinner sig utomlands inleds	47.1 §

⁵ Lagen om kandidaters valfinansiering 11.1 §

Fredag 5.9.2014 före kl. 16 senast	16.	Röstberättigad eller någon annan person	Rättelseyrkanden som gäller rösträttsregistret framställs hos magistraten	24.1 §
Måndag 12.5.2014 senast	13.	Magistraten	Rättelseyrkandena avgörs	25.1 §
Omedelbart efter magistratens beslut		Magistraten	Beslut till följd av rättelseyrkan- den delges parterna och om be- slutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret, skickas ett meddelandekort	25.2 §
Tisdag 13.5.2014 före kl. 12 senast	12.	Magistraten	I rösträttsregistret görs de an- teckningar som föranleds av av- göranden till rättelseyrkanden samt anteckningar av dödsupp- gifter och saknad av rösträtt	25.1 §
Tisdag 13.5.2014 före kl. 12 senast	12.	Befolkningsregister- centralen och magistra- ten	I rösträttsregistret görs de an- teckningar som föranleds av självrättelse	26.1 §
Utan dröjsmål		Befolkningsregister- centralen och magistra- ten	Befolkningsregistercentralens eller magistratens beslut som föranleds av självrättelser delges parten och meddelandekort skickas	26.2 och 26.3 §
Senast den sjunde dagen efter den dag då parten delgavs beslutet eller det publicerades i den officiella tidningen		Den som framställde rättelseyrkandet	Besvär hos förvaltningsdomsto- len över ett beslut av magistraten genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut av Befolkningsre- gistercentralen eller magistraten genom vilket en person med stöd av 26.2 § antecknats i rösträttsre- gistret som saknande rösträtt	27.1 §
Tisdag 13.5.2014 fr.o.m. kl. 12	12.	Befolkningsregister- centralen	Rösträttsregistret vinner laga kraft	28.1 §
Tisdag 13.5.2014 före kl. 16 senast	12.	Röstberättigade som vill rösta hemma	Anmälan till den kommunala centralvalnämnden om önskan att rösta hemma	55.1 §
Onsdag 14.5.2014	11.	Valförrättarna, valbe- styrelsen	Förhandsröstningen och hemma- röstningen inleds	47.1 §
Lördag 17.5.2014	8.	Valförrättare	Förhandsröstningen i utlandet avslutas	47.1 §
Tisdag 20.5.2014	5.	Valförrättarna, valbe- styrelsen	Förhandsröstningen i hemlandet och hemmaröstningen avslutas	47.1 §

Onsdag 21.5.2014 fr.o.m. klockan 19	4.	Justitieministeriet	Vallängderna matas ut ur röst- rättsregistret röstningsområdesvis och längderna tillställs de kom- munala centralvalnämnderna	71.1 §
Fredag 23.5.2014 klockan 19	2.	Centralvalnämnden	Förhandsröstningshandlingarna granskas så att de handlingar som kommit in före kl. 19 hinner be- handlas	63.1 §
Söndag 25.5.2014 kl. 9-20	VD	Valnämnden	Röstning på valdagen	68 och 160 §
Söndag 25.5.2014 tidigast kl. 15 eller av särskil- da skäl kl. 12	VD	Valkrets-nämnd	Förhandsrösterna räknas	86.1 §
Söndag 25.5.2014 efter kl. 20	VD	Valnämnden	Preliminär rösträkning	78 §
Måndag 26.5.2014 senast kl. 12	1.	Valkrets-nämnd	Rösterna som avgetts på valda- gen kontrollräknas	87.1 §
Onsdag 28.5.2014 vid mötet som inleds kl.18	3.	Valkrets-nämnd	Röstetalen fastställs och medde- las Helsingfors valkrets-nämnd	178 §
Onsdag 28.5.2014 efter att ha fått det meddelande som avses i 178 § i vallagen	3.	Helsingfors valkrets- nämnd	Valresultatet fastställs och of- fentliggörs och det upprättas en fullmakt för dem som blivit valda till Europaparlamentet	179, 181 och 182 §
Inom 14 dagar efter att valre- sultatet har offentliggjorts		Ändringssökanden	Besvär över beslut av Helsing- fors valkrets-nämnd med vilket valresultatet har fastställts ska anföras hos Helsingfors förvalt- ningsdomstol	100, 101 och 102 §
När valresultatet har vunnit laga kraft		Justitieministeriet	Arkivutskriften matas ut ur rösträttsregistret	29.3 §
Efter att arkivutskriften har matats ut		Befolkningsregister- centralen	Uppgifterna i rösträttsregistret utplånas	29.3 §
Måndag 28.7.2014		Den som valts till le- damot av Europapar- lamentet och den som bestämts till ersättare för ledamot vid fast- ställande av valresulta- tet	Redovisning om valfinansiering ska lämnas in till statens revi- sionsverk	⁶

⁶ L om kandidaters valfinansiering , 5 och 8 §